

ВІДГУК

на дисертаційну роботу Біцадзе Маріанни Заурієвни «Вдосконалення тактики хірургічного лікування хворих з нестабільністю плечового суглоба в разі поєднаних ушкоджень капсули та ушкодженні Hill-Sachs» на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук

Актуальність обраної теми дисертації.

Дисертаційна робота присвячена рішенням важливого та актуального питання сучасної ортопедії та травматології, а саме покращенню результатів лікування хворих з нестабільністю плечового суглоба в разі поєднаних ушкоджень капсули та ушкодженні Hill-Sachs шляхом удосконалення діагностики та розробки методів оперативного лікування. Актуальність теми зумовлена наявністю високої кількості незадовільних анатомічних і функціональних результатів. Відсоток рецидивів вивихів після реконструктивно-відновних операцій з приводу нестабільності плечового суглоба, які поєднуються з ушкодженням Hill-Sachs залишається високим. Відсутність єдиних тактичних лікувальних підходів, велика кількість різноманітних методик лікування хворих з нестабільністю плечового суглоба в разі поєднаних ушкоджень капсули та ушкодженні Hill-Sachs, неоднозначність трактування результатів – все це свідчення недостатньої наукової основи питань лікування хворих з такими ушкодженнями.

Використані у роботі комп'ютерне та математичне моделювання, клінічні, рентгенологічні методи дослідження відповідні для вирішення поставлених задач. Вони є сучасними та адекватними поставленим завданням. Матеріали дослідження достатні для одержання вірогідних (достовірних) результатів. Висновки достатньо обґрунтовані і відповідають одержаним результатам і завдання роботи. Робота має достатньо високий методологічний та науково-теоретичний рівень виконання. Тому представлена робота є актуальною для сучасної ортопедії та травматології.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційну роботу виконано згідно з планом науково-дослідних робіт

Державної установи «Інститут патології хребта та суглобів імені професора М.І. Ситенка Національної академії медичних наук України»: «Вивчити шляхи хірургічної корекції порушень функціональної активності плечового суглоба», шифр теми ЦФ.2014.5.НАМНУ, держреєстрація № 0114U003019.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Наукова робота базується на результатах клінічного, рентгенологічного, біомеханічного та електрофізіологічного обстеження 63 хворих з передньою нестабільністю плечового суглоба з імпресійними переломами Hill-Sachs.

Всі наукові положення, викладені у дисертації, обґрунтовані даними комплексних клініко-рентгенологічних досліджень, частина яких проводилась в динаміці. Матеріали дослідження достатні для одержання вірогідних результатів. Висновки обґрунтовані і відповідають одержаним результатам і завданням роботи. Робота має високий методологічний та науково-теоретичний рівень виконання.

Наукову новизну роботи підтверджено Патентом України та публікаціями в провідних виданнях.

Автором на основі проведеного моделювання розроблена методика передопераційного планування хірургічного лікування нестабільності плечового суглоба в разі поєднаних ушкоджень капсули та ушкодження Hill-Sachs. На підставі математичного та комп'ютерного моделювання запропоновано біомеханічно обґрунтований математичний алгоритм вибору тактики хірургічного лікування нестабільності плечового суглоба залежно від особливості дефекту суглобової поверхні головки плечової кістки, одним з ключових моментів якої є раціональний вибір методик хірургічного втручання.

Практичне значення роботи

Використання сформульованих практичних рекомендацій для визначення тактики хірургічного втручання за умов ушкодження Hill-Sachs головки плечової кістки дозволила отримати хороший функціональний

результат і в найкоротші терміни відновити працездатність пацієнтів, повністю виключити рецидиви вивихів.

Результати дослідження впроваджені в клінічну практику ДУ «Інститут патології хребта та суглобів імені професора М.І. Ситенка НАМН України», КЗОЗ «Одеська обласна клінічна лікарня», КЗОЗ «Харківська міська багатопрофільна лікарня № 18».

Основні положення роботи в повному обсязі представлені на міжнародних та всеукраїнських науково практичних конференціях, з'їзді ортопедів травматології України.

Структура та характеристика роботи. Дисертаційна робота Маріанни Заурієвни складається з вступу, огляду літератури, розділу «Матеріали і методи дослідження», 2 розділів власних досліджень, висновків, списку використаних джерел та додатків. Роботу викладено на 143 сторінках машинописного тексту. Робота містить 25 таблиць, 35 рисунків. Список використаних джерел складається з 22 робіт кирилицею, а також 99 – латиницею.

Поставлену мету дисертаційної роботи – розробити алгоритм і схему вибору тактики хірургічного лікування нестабільності плечового суглоба у випадку поєднаних ушкоджень капсули та ушкодження Hill-Sachs автор вирішив шляхом математичного моделювання ролі патологічних змін в плечовому суглобі на розвиток вивиху головки плеча.

Для вирішення поставленої мети, авторами була розроблена математична модель яка враховувала кут інклінації дефекту головки плечової кістки та співвідношення цього дефекту до площі суглобової поверхні лопатки. Ця модель дозволила більш детально вивчити механізм звичного вивиху плечової кістки та розрахувати критичні показники стабільності плечового суглобу.

Отримані на прикладі біомеханічної моделі результати були втілені в практику шляхом створення комп'ютерного способу визначення величини імпресійного дефекту Hill-Sachs. Поставлене завдання вирішується шляхом

комп'ютерного моделювання і розрахунку розмірів дефекту Hill-Sachs на основі отриманих даних комп'ютерної томографії. Для цього автором була розроблена комп'ютерна програма. Кількісна оцінка дефекту зі звичним переднім вивихом плечової кістки проводилася по томографічних аксіальним зрізах, розраховується розмір головки плечової кістки, довжина, ширина і глибина дефекту. За отриманими даними розраховується площа дефекту щодо суглобової поверхні головки плечової кістки в процентному співвідношенні. Так само по томографічних зрізах визначалася довжина і ширина суглобової поверхні лопатки, після чого за формулою розраховувалася її площа. Даний спосіб дозволяє диференціальний підхід к кожному пацієнту.

Грунтуючись на результатах проведених досліджень по вивченню механізму реалізації вивиху плечової кістки з пошкодженням Hill-Sachs методом математичного моделювання, авторами розроблені рекомендації і запропонована схема для визначення тактики хірургічного втручання у пацієнтів з пошкодженням Hill-Sachs головки плечової кістки. Запропонована схема враховує фактори, які впливають на виникнення вивиху головки плеча. Схема та алгоритм визначення тактики хірургічного лікування логічно викладені вдалій формі для розуміння спеціалістів з ортопедії та травматології. Ретроспективне дослідження з перевірки запропонованого алгоритму показало високі статистично вірогідні показники, які свідчать на користь правильного формування алгоритму, що дозволило автору впровадити його в свою клінічну практику.

Клінічний розділ роботи присвячений аналізу результатів лікування хворих на нестабільність плечового суглоба із використанням запропонованого алгоритму. Також необхідно відзначити дуже докладний опис особливостей вибору і проведення оперативного втручання для кожного пацієнта з приводу нестабільності плечового суглоба.

Автором отримані дуже гарні функціональні результати лікування нестабільності плечового суглоба, як за обсягом відновлення функції

кінцівки, так і за частотою рецидивів. Тому алгоритм, який запропонований в цій роботі позитивно вплинув на результати лікування хворих.

Недоліки дисертації та автореферату щодо їх змісту та оформлення.

Принципових зауважень до дисертації та автореферату не маю, але є деякі питання та зауваження дискусійного плану.

1. В тексті дисертації є стилістичні помилки, наприклад:
 - описання способу визначення величини дефекту головки плечової кістки доцільно давати від першої особи.
2. Доцільно було зазначити, що пошкодження Hill-Sachs може виникнути не лише при самій травмі, а також і при не правильно проведеному усуненні вивиху особами, що проводять дану маніпуляцію (ятрогенні пошкодження). Дана інформація буде сприяти зменшенню кількості таких пошкоджень.
3. Розробка методики планування виду оперативного втручання зазначена як в науковій новизні, так і в практичній значимості. На мій погляд місце цьому твердженню в практичній значимості дослідження.
4. В розділі діагностика пошкоджень Hill-Sachs зовсім мало (< ½ сторінки) присвячено ролі і значенню артроскопії діагностиці даних пошкоджень, особливо враховуючи, що всі хворі основної групи були проліковані з допомогою артроскопічних методик.
5. Питома вага українсько-російськомовних літературних посилань в літературному огляді складає менше 20 %, при чому всі посилання старше 10 років. Лише одна публікація присвячена діагностиці нестабільності плечового суглобу Вашого керівника проф. Тяжелова О.А., відсутні посилання і аналіз публікацій українських науковців (проф. Страфун С.С м. Київ, 2014 р. к.м.н. Півень Ю.М. м. Полтава, 2008 р.), а також ряду російськомовних авторів.

Вказані питання та зауваження є предметом дискусії, не зменшують цінність дисертаційної роботи та позитивну її оцінку.

Висновки впливають зі змісту роботи та відповідають завданням дослідження.

Анотування відображає основні положення роботи. Матеріали дисертаційного дослідження повністю викладені у 15 друкованих працях, у тому числі 5 статтях у наукових фахових виданнях, 1 патенті України, 1 нововведенні, 8 наукових працях у матеріалах наукових форумів різного рівня.

ВИСНОВОК

Дисертаційна робота Біцадзе Маріанни Зауїрівни «Вдосконалення тактики хірургічного лікування хворих з нестабільністю плечового суглоба в разі поєднаних ушкоджень капсули та ушкодженні Hill-Sachs» є закінченою науковою працею, яке виконано на актуальну тему, розв'язує наукове завдання - визначення диференціальних показань до хірургічного лікування хворих із нестабільністю плечового суглоба та повністю відповідає вимогам п. 11 «Порядку присудження ...», а здобувач гідний присудження наукового ступеня кандидата медичних наук.

Офіційний опонент

Завідувач кафедри травматології та ортопедії Харківського національного медичного університету,
доктор медичних наук, професор

Г.Г.Голка

*Надійшов до
ради 04.10.16р.*